

LÄGESBILD ÖVER BARN OCH UNGAS UPPVÄXTVILLKOR

SÖDERHAMN

Detta är ett informationsblad om barn och ungas uppväxtvillkor i Söderhamn. Barnets uppväxtvillkor har stark koppling till dess risk för bruk av alkohol, narkotika och tobak, dess skolresultat, risk för kriminell aktivitet samt till dess fysiska och psykiska hälsa.

Barn och ungas välmående påverkar också hur de mår och fungerar som vuxna. I detta informationsblad kategoriseras barns omgivning för att spegla uppväxtvillkoren utifrån:

- **Familj**
- **Skola**
- **Individ/Kamrater**
- **Närområde**

Detta är en kvantitativ mätning av barn och ungas uppväxtvillkor. Mätningen bygger på offentlig statistik. 14 olika uppväxtvillkor som har en bärande påverkan på barn och ungas utveckling har identifierats. Varje uppväxtvillkor har skattats med bakomliggande statistiska mått. Tillsammans har dessa bakomliggande mått skapat ett index för varje uppväxtvillkor för att ge en deskriptiv bild. Uppväxtvillkoren har analyserats genom att de har satts i relation till övriga kommuner i Gävleborg. Exempel på hur ett av dessa 14 uppväxtvillkor uppskattats ges till höger.

BERÄKNING AV INDEX

1. Insamling av relevanta **statistiska mått** inom området. I detta exempel kopplat till **Tidiga skolframgångar**.

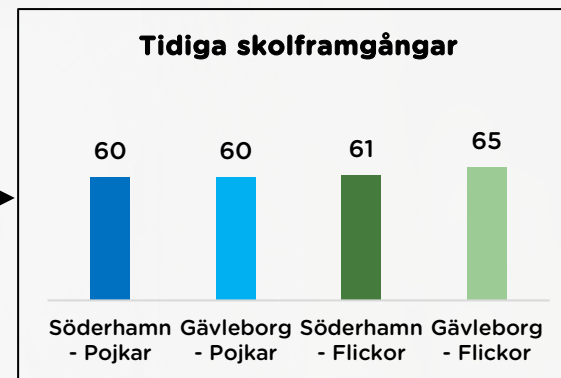
2. Måtten vägs samman till ett index som speglar båda måtten. I detta exempel **Tidiga skolframgångar**.

3. Indexet är alltid konstruerat så att ett **högt värde är fördelaktigt**. I detta exempel är alltså ett högt indextal förknippat med en hög nivå av tidiga skolframgångar.

Andel som instämmer i frågan "Jag kan nå kunskapskraven i skolan om jag försöker".
(Skolenkäten åk5. Skolinspektionen, 2018-2020)

Andel som klarar alla ämnesprov i grundämnena, ÅK3 (Register från Skolverket, 2019)

**Uppväxtvillkoret
Tidiga
skolframgångar**

Mätningen består av totalt **43 olika statistiska mått**. Dessa är **fördelade över 14 olika uppväxtvillkor**.

Ett uppväxtvillkor består i genomsnitt av **3 olika statistiska mått**.

Uppväxtvillkoren har ett **maximalt indexvärde på 100**.

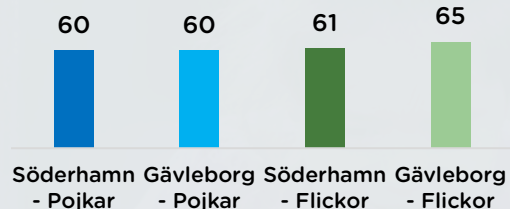
Varje uppväxtvillkor beräknas genom **statistiska metoder för indexering**.

För varje uppväxtvillkor beräknas indexvärden för **varje kommun samt länet som helhet**. Värden beräknas för skärningarna:

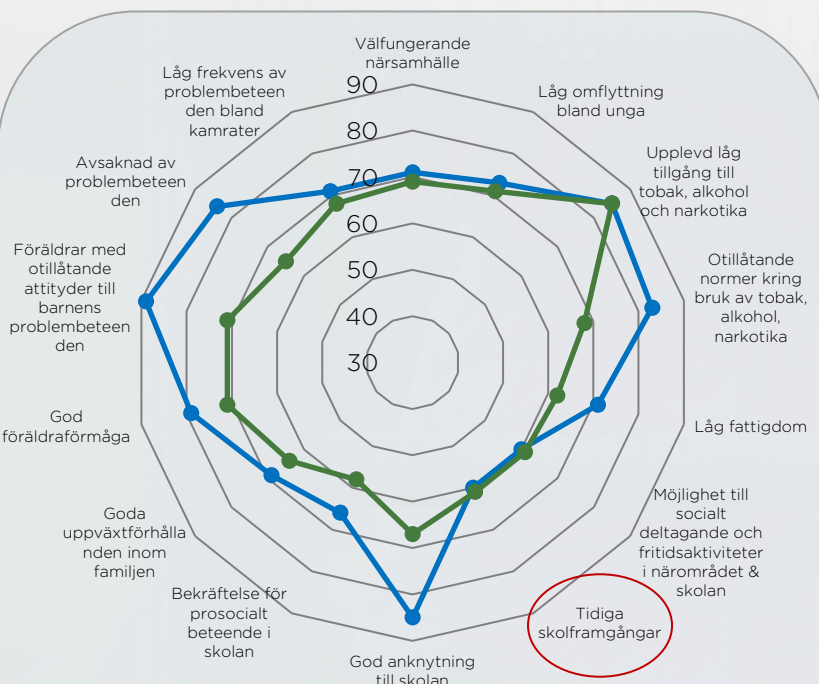
- Pojkar
- Flickor
- Förälder med eftergymnasial utbildningsbakgrund
- Ingen förälder med eftergymnasial utbildningsbakgrund

TOLKNING AV INDEX

Tidiga skolframgångar

1. Stapeldiagram: jämförelse mellan könen och med länet. Ett diagram per uppväxtvillkor

2. Spindeldiagram: översikt av samtliga uppväxtvillkor

KOMMUN MED **HÖGST** INDEX

SÖDERHAMN

KOMMUN MED **LÄGST** INDEX

Flickor; 85
Pojkar; 84

Flickor; 61
Pojkar; 60

Flickor; 45
Pojkar; 40

Tidiga skolframgångar

3. Linjediagram: jämförelse mellan mätkommunen (här Söderhamn) och kommun(erna) med högsta och lägsta värdet i länet

RESULTATEN PRESENTERAS I TRE FORMER

1. Stapeldiagram:

I denna jämförs varje uppväxtvillkor mellan pojkar och flickor i en kommun, samt mot genomsnittsvärdet för pojkar och flickor i länet.

2. Spindeldiagram:

I denna ges en översikt av värdet för varje uppväxtvillkor i kommunen (för respektive kön), jämfört med värdet i länet. Totalt görs tre spindeldiagram: 1. pojkar i kommunen / pojkar i länet 2. flickor i kommunen / flickor i länet 3. pojkar i kommunen / flickor i kommunen.

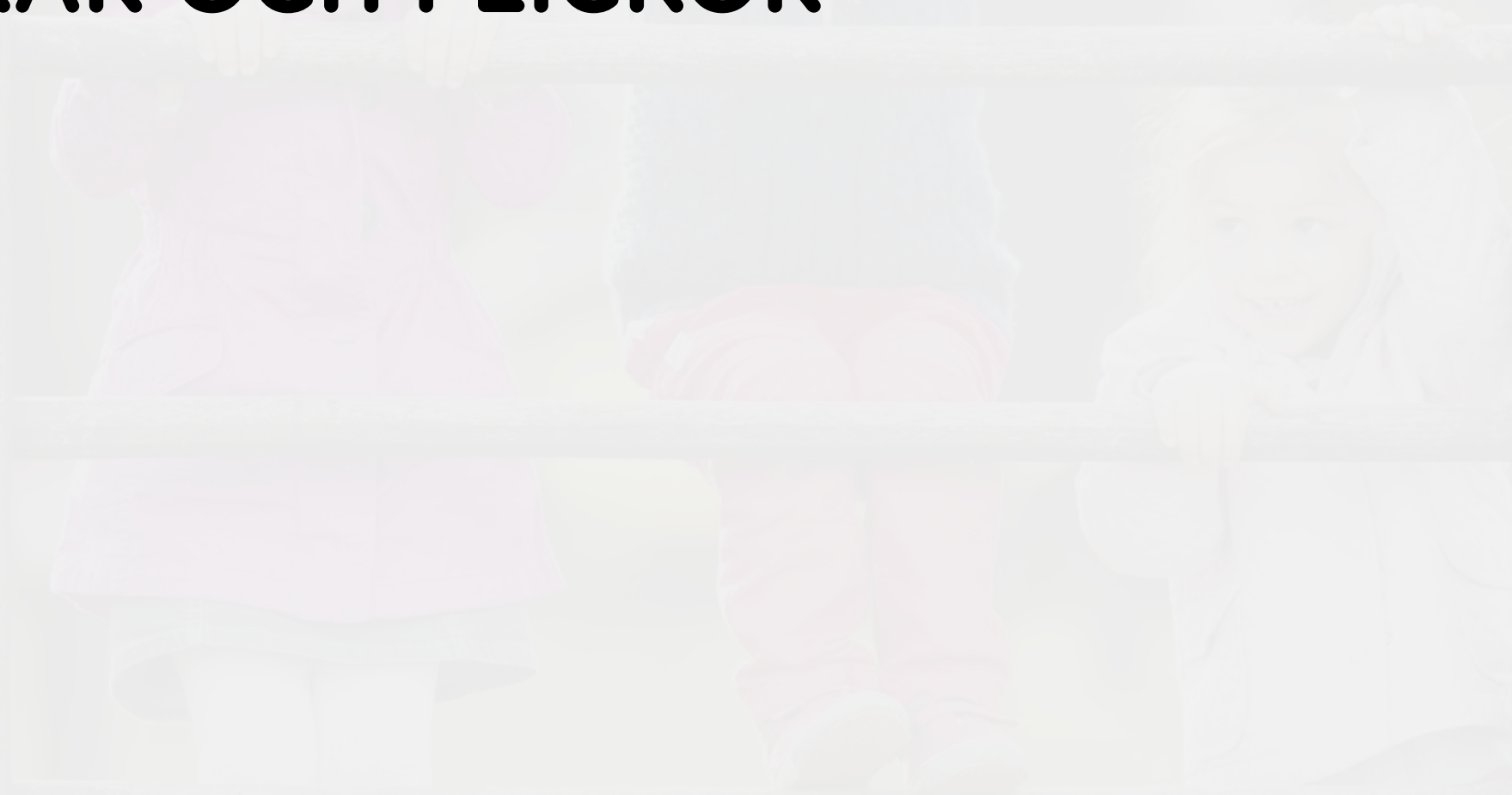
3. Linjediagram:

Linjediagrammet visar hur pojkar respektive flickor i kommunen förhåller sig till den högst rankade respektive lägst rankade kommunen i länet. Detta dels för att ge en bild av storleken på spridningen inom länet, dels hur kommunen ligger till inom denna spridning.

UPPVÄXTVILLKOR I SÖDERHAMN

KAPITEL 1

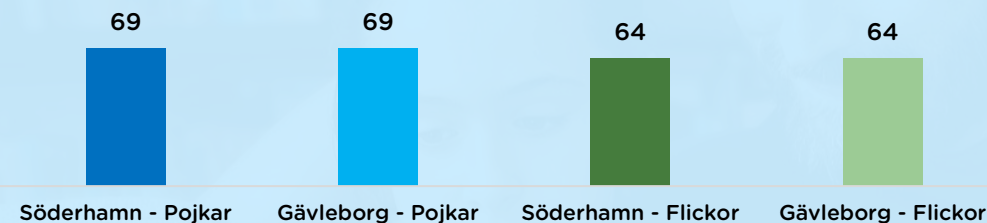
POJKAR OCH FLICKOR

FAMILJ (KAPITEL 1)

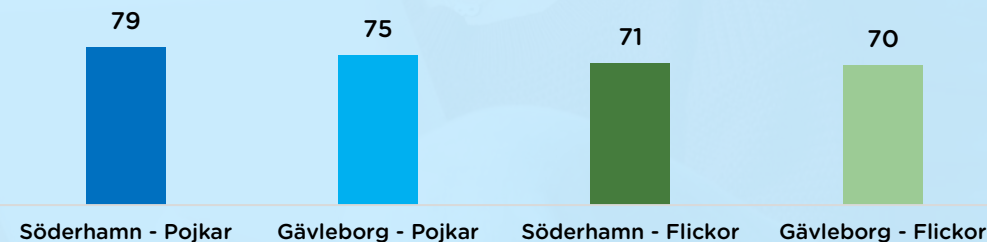
Det har positiva effekter när barnets föräldrar bidrar till goda uppväxtförhållanden och när det inte finns problembeteenden inom familjen. *Ett högt index betyder låg förekomst av problembeteenden inom familjen.*

Goda uppväxtförhållanden inom familjen

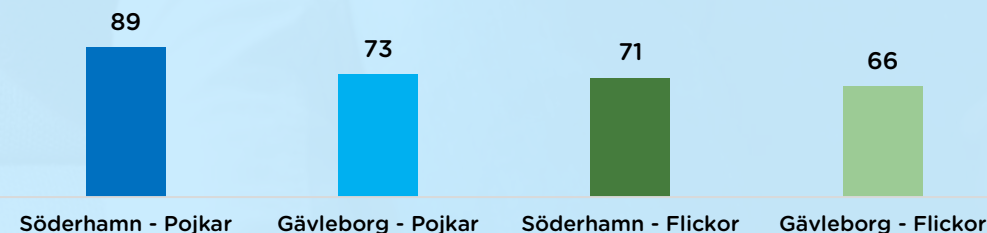
Det har positiva effekter när det finns tydliga regler i familjen och när föräldrarnas egna problembeteenden inte försummar barnets hälsa. *Ett högt index betyder en god föräldraförmåga.*

God föräldraförmåga

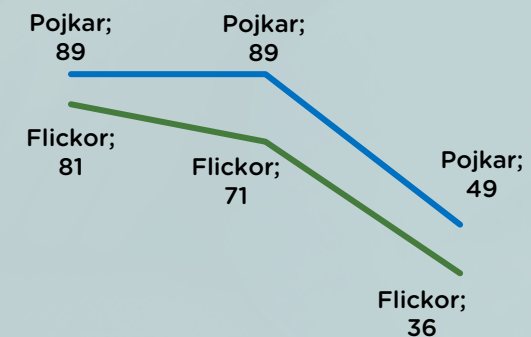
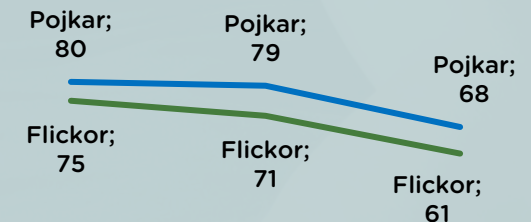
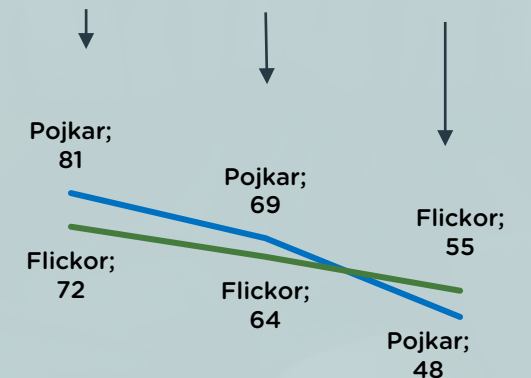

Det har positiva effekter när barnet upplever att deras föräldrar är otillåtande till om barnet dricker alkohol, eller om barnet deltar i andra problembeteenden. *Ett högt index betyder att föräldrarna inte är tillåtande till problembeteenden.*

Föräldrar med otillåtande attityder till barnens problembeteenden

KOMMUN MED HÖGST INDEX
SÖDERHAMN
KOMMUN MED LÄGST INDEX

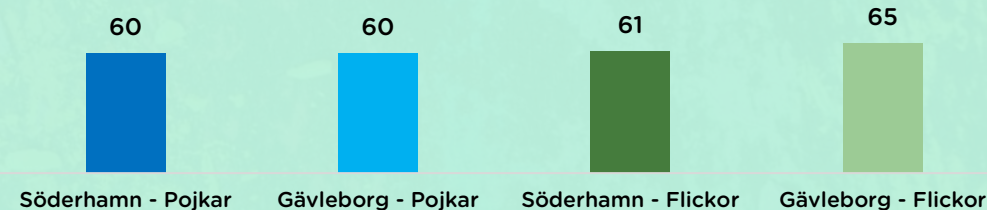
SKOLA (KAPITEL 1)

Det har positiva effekter om barnet upplever en känsla av hög måluppfyllelse i skolan. *Ett högt index betyder att barnen lyckas i skolan.*

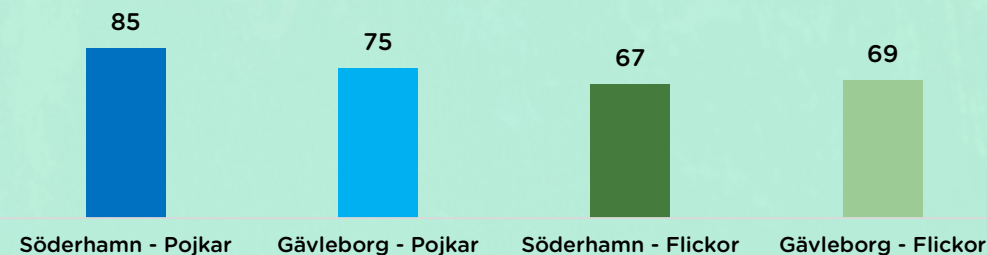
Det har positiva effekter om barnet trivs i skolan, har hög närvaro och när skolarbetet känns meningsfullt, viktigt eller intressant. *Ett högt index betyder god anknytning till skolan.*

Det har positiva effekter om barnet får bidra i skolan på ett positivt sätt, och det finns vuxna i skolan som barnet kan anförtro sig åt. *Ett högt index betyder god bekräftelse på socialt beteende i skolan.*

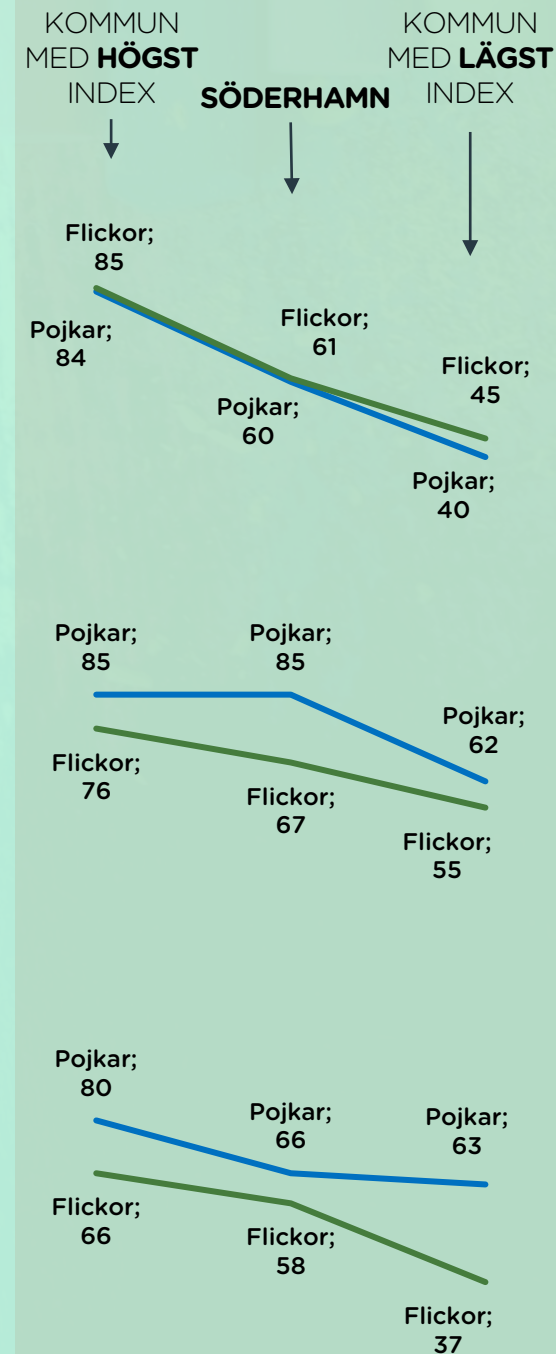
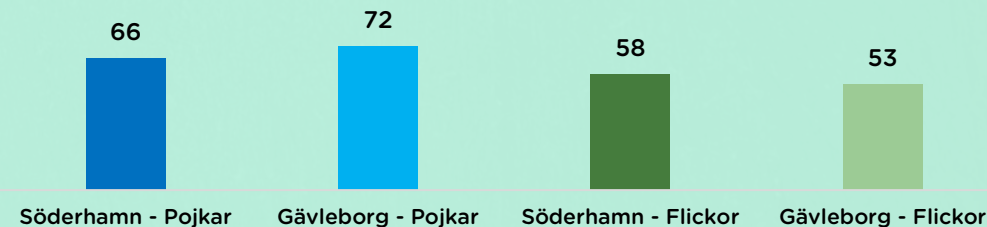
Tidiga skolframgångar

God anknytning till skolan

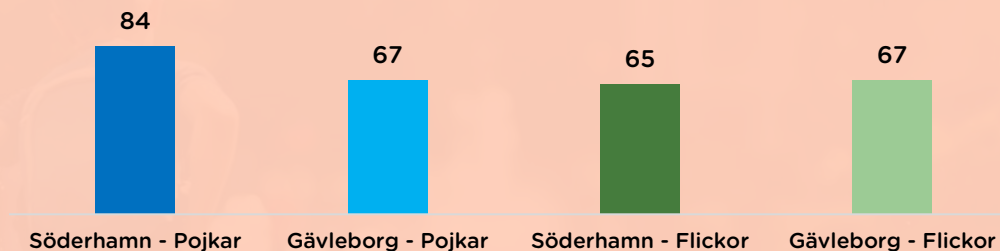
Bekräftelse för prosocialt beteende i skolan

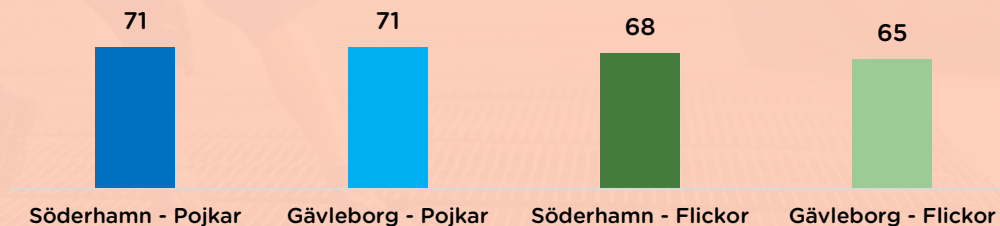
INDIVIDER/KAMRATER (KAPITEL 1)

Det har positiva effekter när barnet inte debuterar tidigt med alkohol, tobak och droger, och när barnet inte har tidiga eller ihållande problembeteenden såsom skolk och bråk i skolan. *Ett högt indexstal betyder låg frekvens av problembeteenden bland barn.*

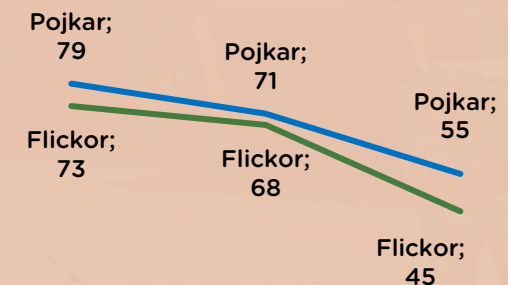
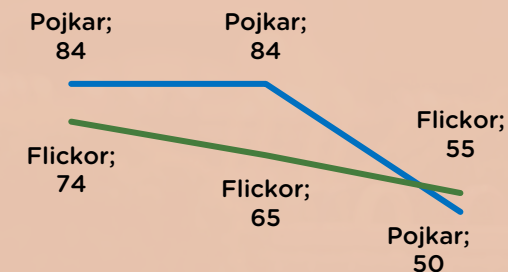
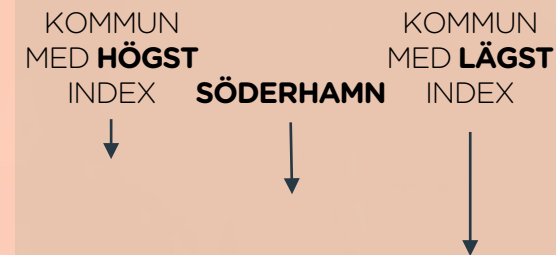
Avsaknad av problembeteenden

Låg frekvens av problembeteenden bland kamrater

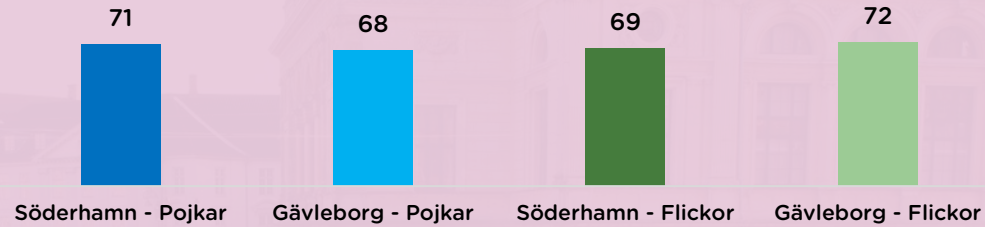
Det har positiva effekter om barnet omges av kamrater som inte uppvisar problembeteenden, så som våld, skolk, alkohol och droger. *Ett högt indexstal betyder att barnets kamrater har få problembeteenden.*

NÄROMRÅDET 1 (KAPITEL 1)

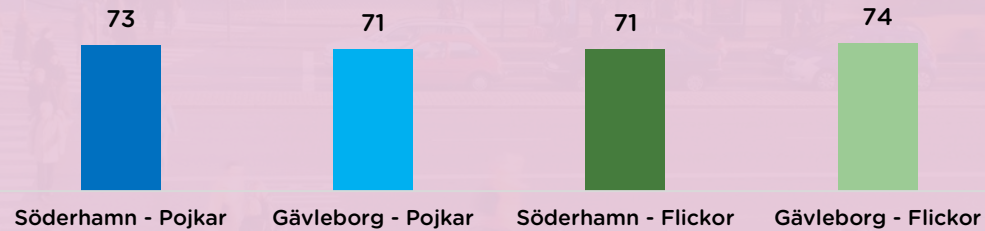
Det har positiva effekter om barnet känner sig tryggt i sitt närområde, och inte upplever att det finns mycket kriminalitet. *Ett högt indextal betyder att närsamhället är välfungerande.*

Välfungerande närsamhälle

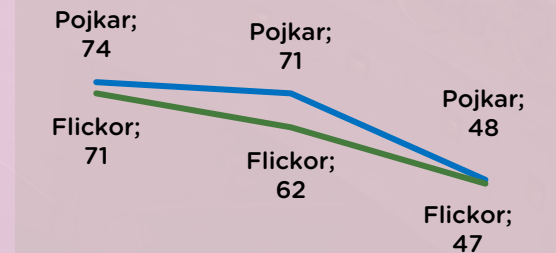
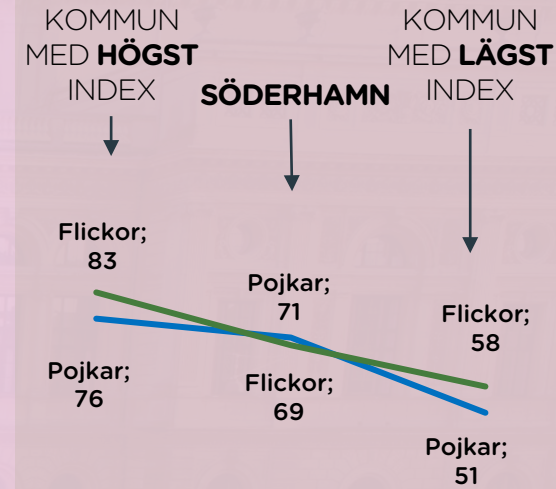
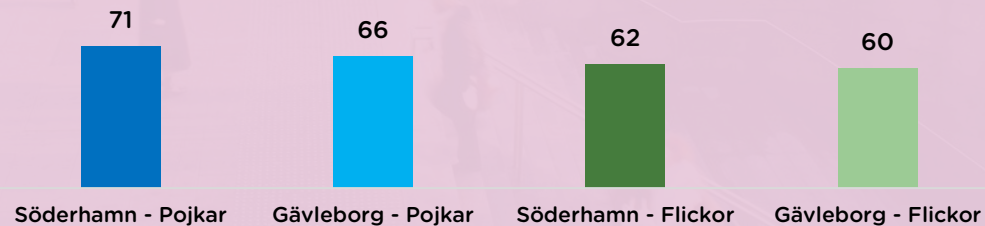
Det har positiva effekter om barnet inte flyttar flera gånger och/eller gjort flera skolbyten. *Ett högt indextal betyder låg omflyttning.*

Låg omflyttning bland unga

Det har positiva effekter om barnet inte växer upp i trångbodda hem och under svåra ekonomiska förhållanden. *Ett högt indextal betyder en låg frekvens av fattigdom.*

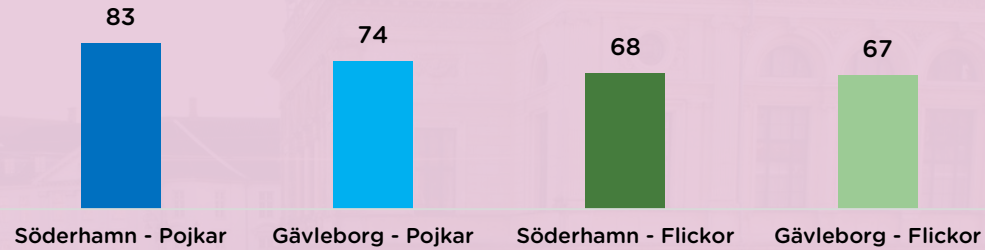
Låg fattigdom

NÄROMRÅDET 2 (KAPITEL 1)

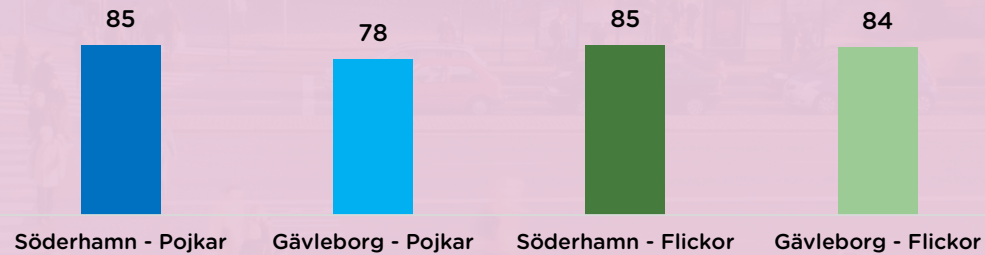
Det har positiva effekter om barnet upplever att det finns otillåtna normer i dess närhet för att konsumera alkohol eller använda droger. *Ett högt index betyder att normerna är otillåtna.*

Otillåtna normer kring bruk av tobak, alkohol, narkotika

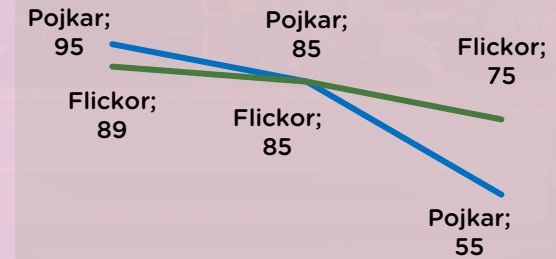
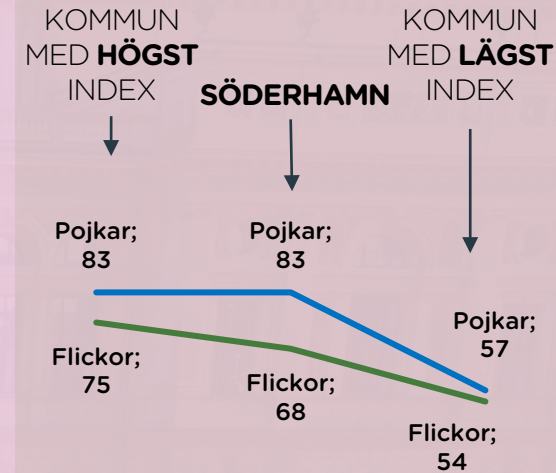
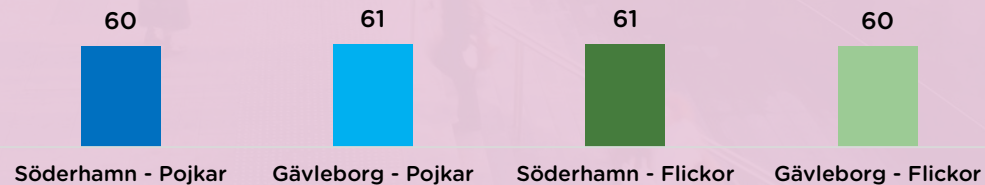
Det har positiva effekter om barnet upplever att det är svårt eller omöjligt att få tag på alkohol, tobak eller andra droger. *Ett högt index betyder att den upplevda tillgången är liten.*

Upplevd låg tillgång till tobak, alkohol och narkotika

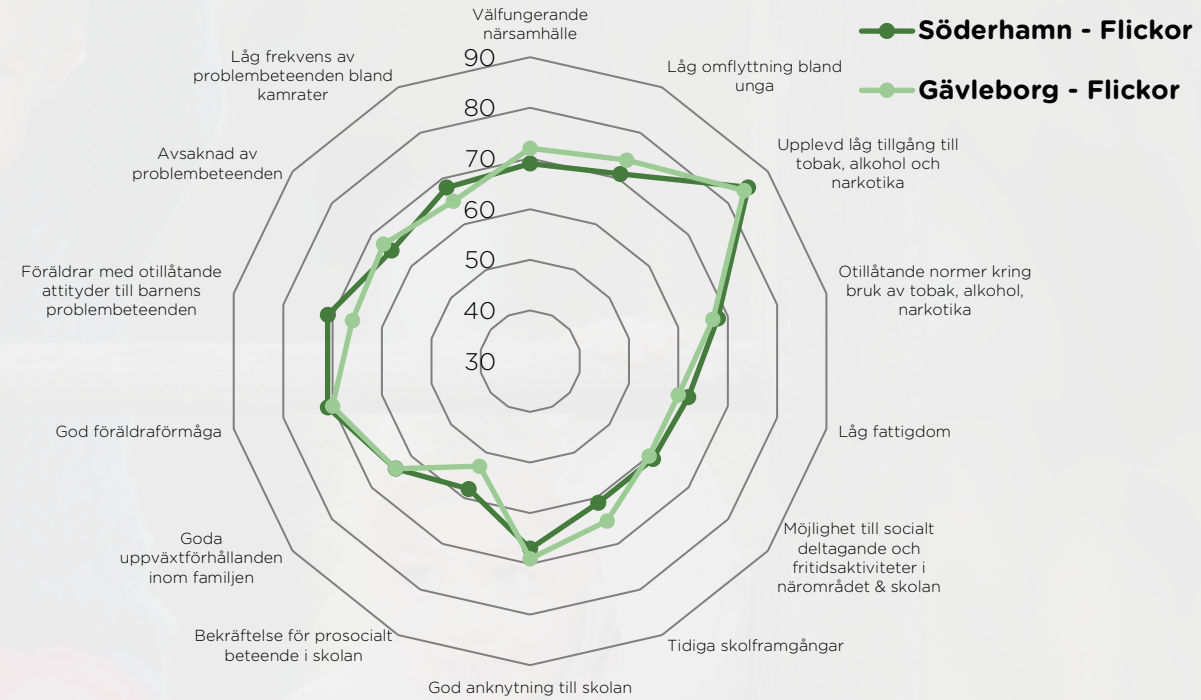
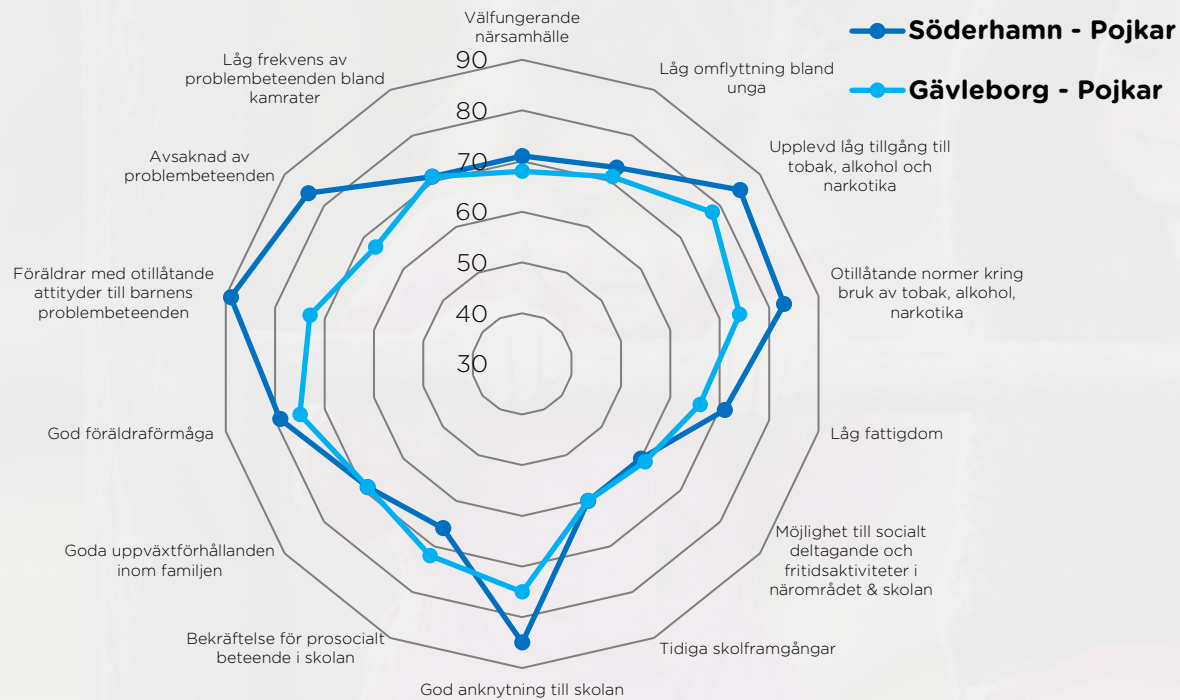

Det har positiva effekter om barn ges möjlighet till socialt deltagande och fritidsaktiviteter i närområdet och skolan. *Ett högt index betyder hög nivå av socialt deltagande.*

Möjlighet till socialt deltagande och fritidsaktiviteter i närområdet & skolan

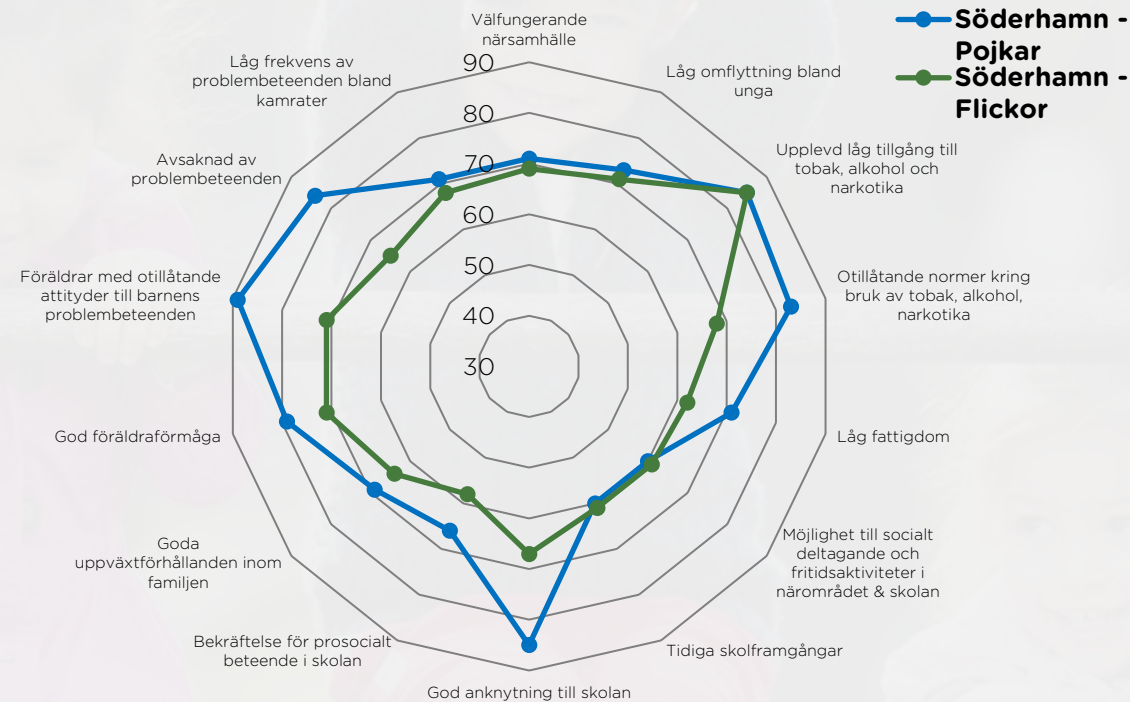
SAMMANFATTNING SÖDERHAMN 1 (KAPITEL 1)

För 9 av 14 index har **pojkar i Söderhamn** ett högre värde än genomsnittet för pojkar i Gävleborg. Vidare har pojkar i Söderhamn ett bättre värde än samtliga andra kommuner i Gävleborg för fyra uppväxtvillkor. Dessa är **Avsaknad av problembeteenden, God anknytning till skolan, Föräldrar med otillåtna attityder till barnens problembeteenden samt Otillåtna normer kring bruk av tobak, alkohol och narkotika.**

För 8 av 14 index har **flickor i Söderhamn** ett högre värde än genomsnittet för flickor i Gävleborg. Skillnaderna är förhållandevis små, och Söderhamn sticker inte ut i särskilt stor utsträckning jämfört med länet i övrigt för något av flickors uppväxtvillkor.

SAMMANFATTNING SÖDERHAMN 2 (KAPITEL 1)

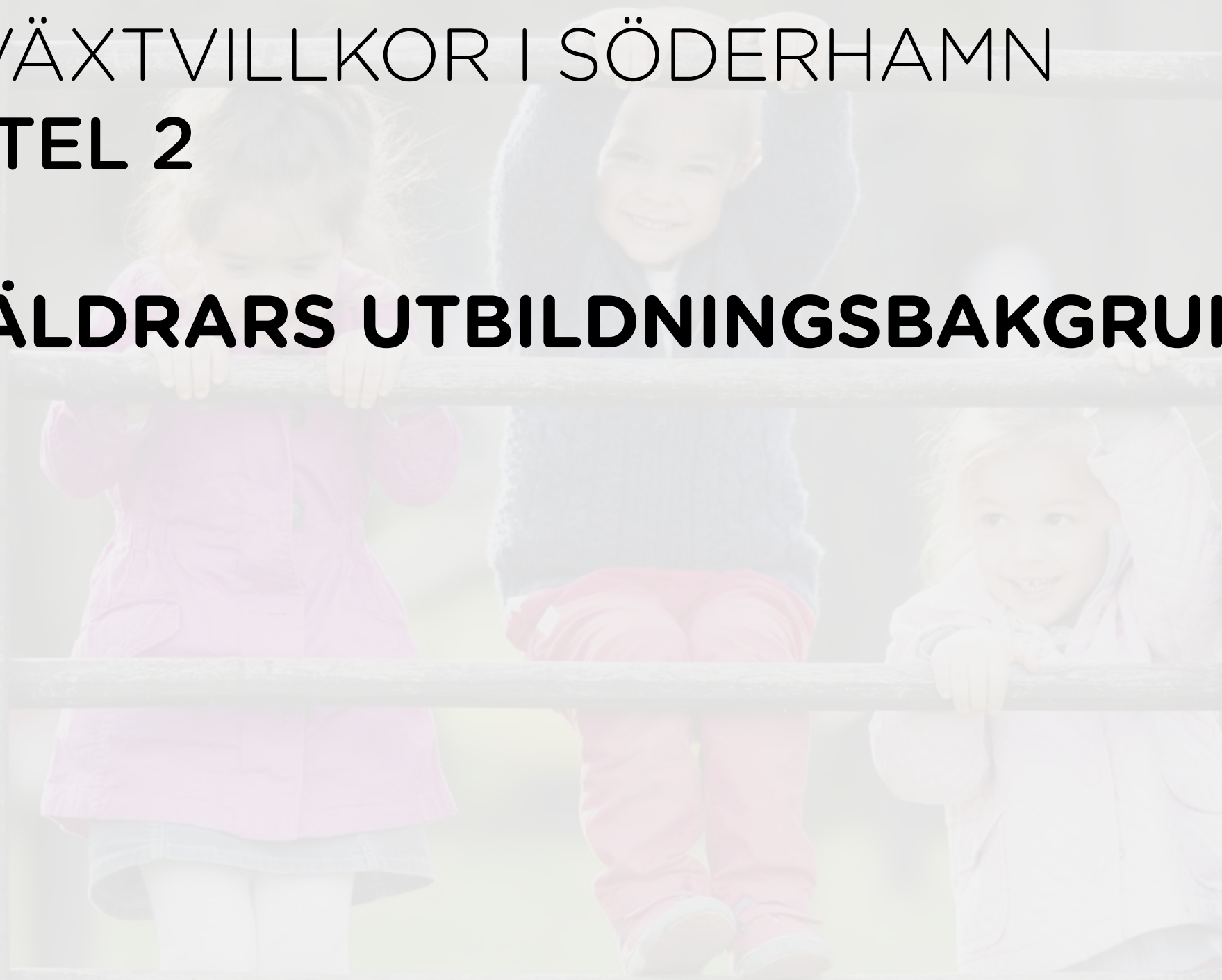

För 11 av 14 index har **pojkar i Söderhamn** ett högre värde än **flickor i Söderhamn**. På flera av dessa är värdet för pojkar betydligt högre än för flickor. Endast på uppväxtvilkoren *Tidiga skolframgångar* och *Möjlighet till socialt deltagande och fritidsaktiviteter i närområdet & skolan* har flickor i Söderhamn ett något högre värde än pojkar i kommunen.

UPPVÄXTVILLKOR I SÖDERHAMN

KAPITEL 2

FÖRÄLDRARS UTBILDNINGSBAKGRUND

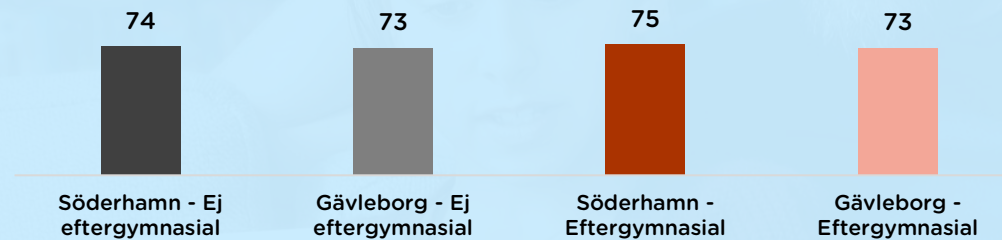

FAMILJ (KAPITEL 2)

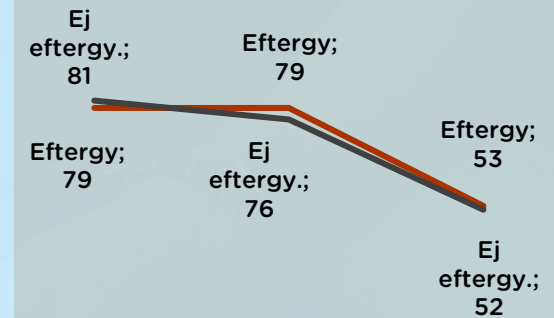
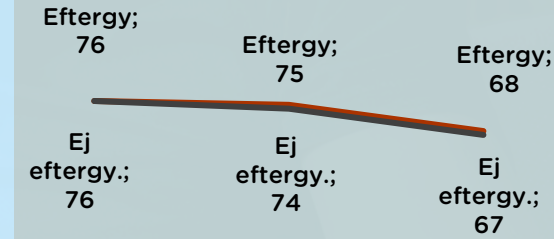
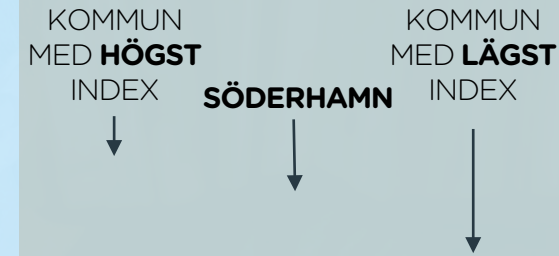
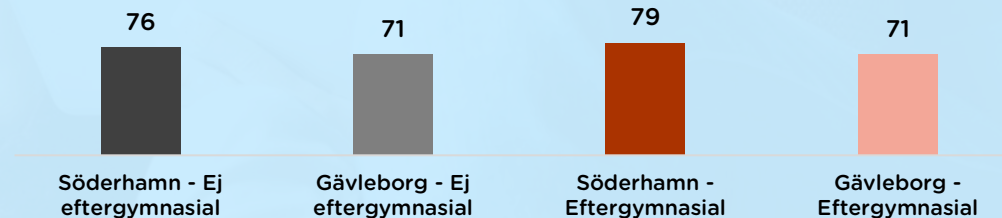
Det har positiva effekter när det finns tydliga regler i familjen och när föräldrarnas egna problembeteenden inte försummar barnets hälsa. *Ett högt index betyder en god föräldraförmåga.*

Det har positiva effekter när barnet upplever att deras föräldrar är otillåtande till om barnet dricker alkohol, eller om barnet deltar i andra problembeteenden. *Ett högt index betyder att föräldrarna inte är tillåtande till problembeteenden.*

God föräldraförmåga

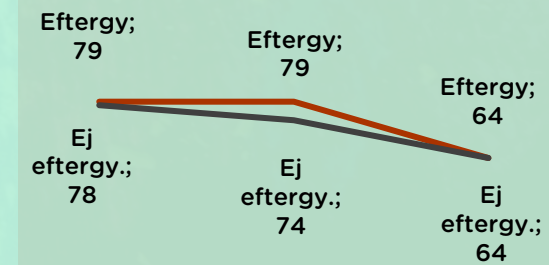
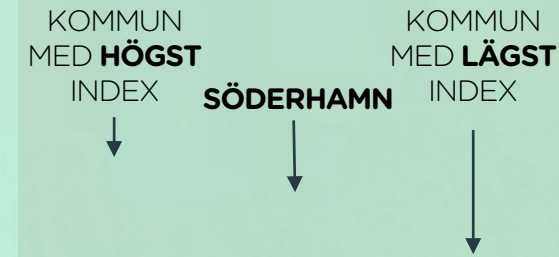

Föräldrar med otillåtande attityder till barnens problembeteenden

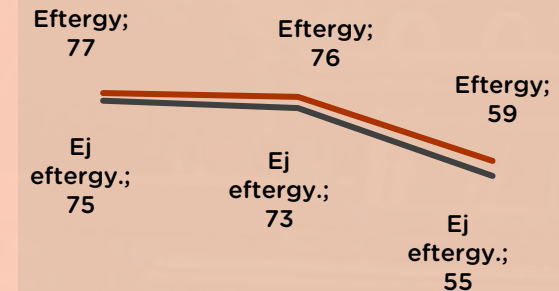
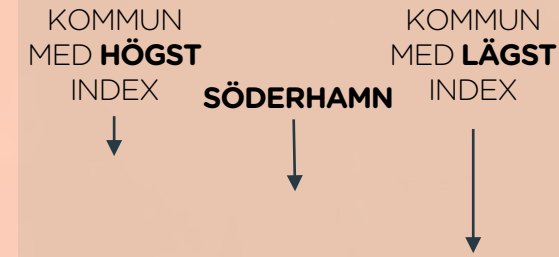
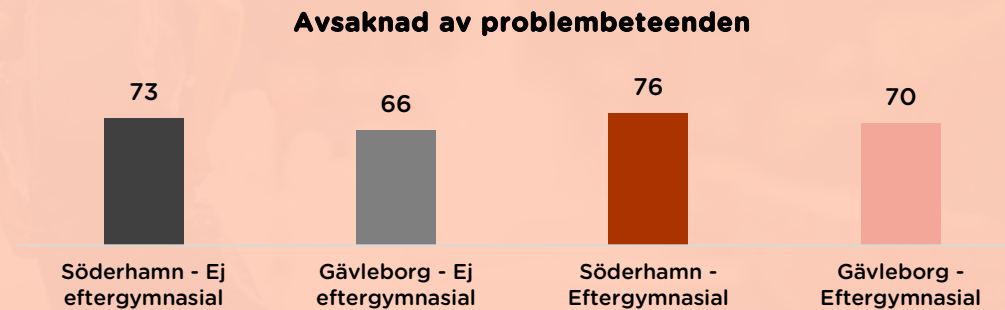
SKOLA (KAPITEL 2)

Det har positiva effekter om barnet trivs i skolan, har hög närvaro och när skolarbetet känns meningsfullt, viktigt eller intressant. *Ett högt index betyder god anknytning till skolan.*

INDIVIDER/KAMRATER (KAPITEL 2)

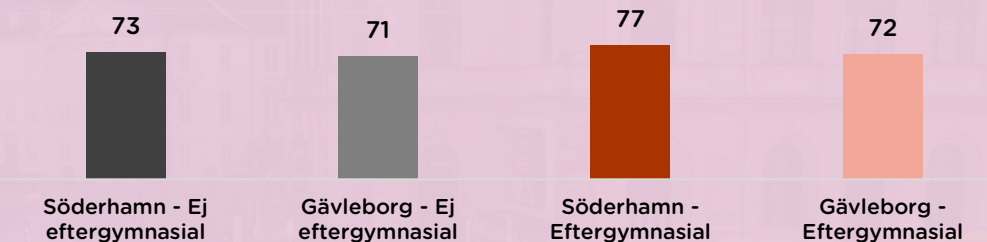
Det har positiva effekter om barnet omges av kamrater som inte uppvisar olika typer av problembeteenden, så som våld, skolk, alkohol och droger. *Ett högt index betyder att barnets kamrater har få problembeteenden.*

NÄROMRÅDET (KAPITEL 2)

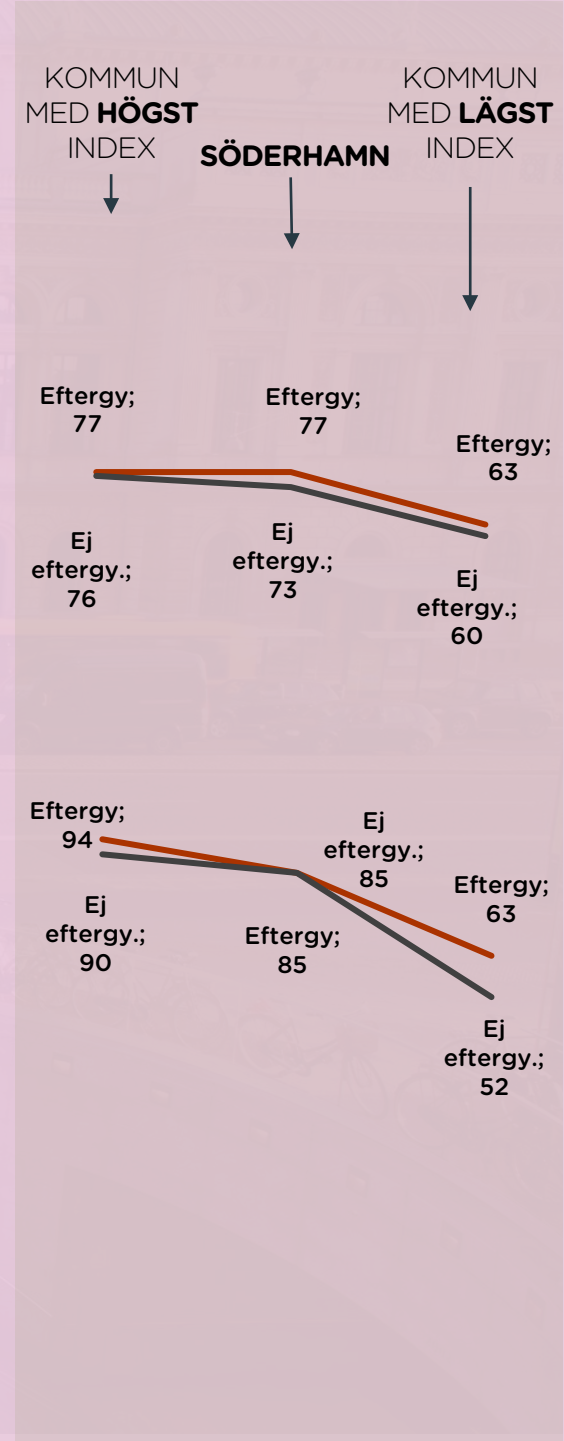
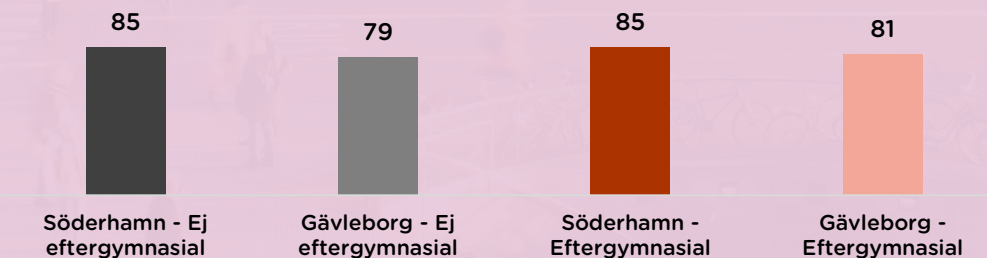
Det har positiva effekter om barnet upplever att det finns otillåtande normer i dess närhet för att konsumera alkohol eller använda droger. *Ett högt index betyder att normerna är otillåtande.*

Otillåtande normer kring bruk av tobak, alkohol, narkotika

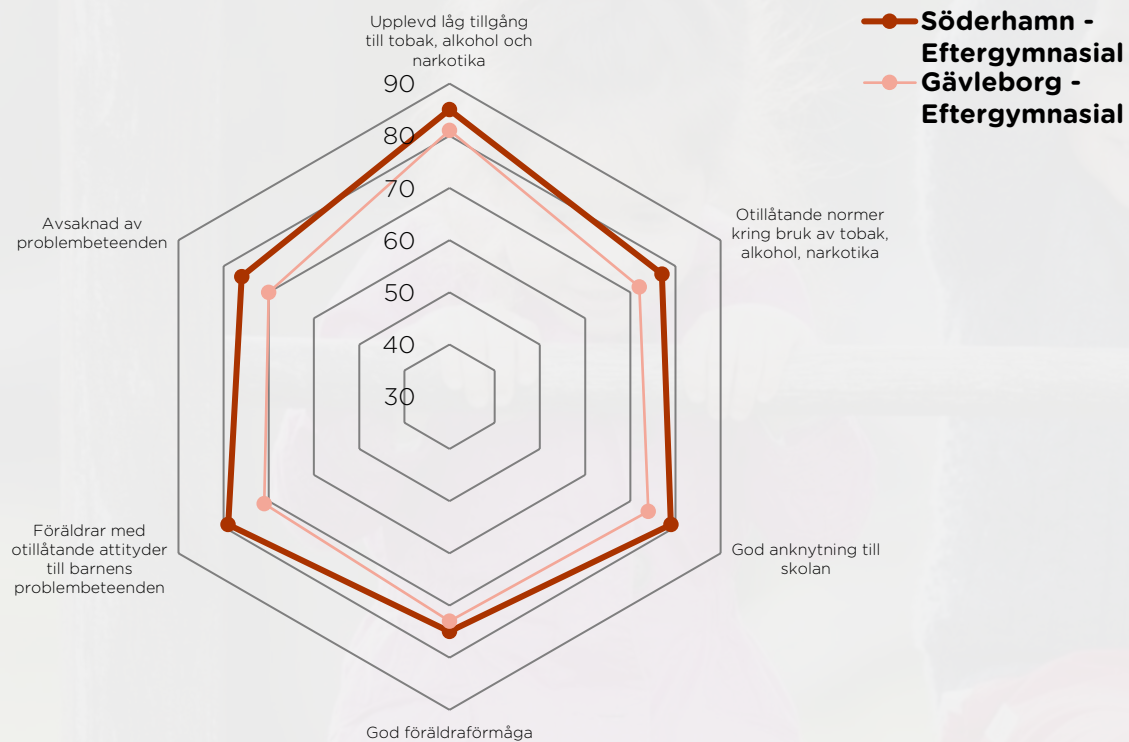

Det har positiva effekter om barnet upplever att det är svårt eller omöjligt att få tag på alkohol, tobak eller andra droger. *Ett högt index betyder att den upplevda tillgången är liten.*

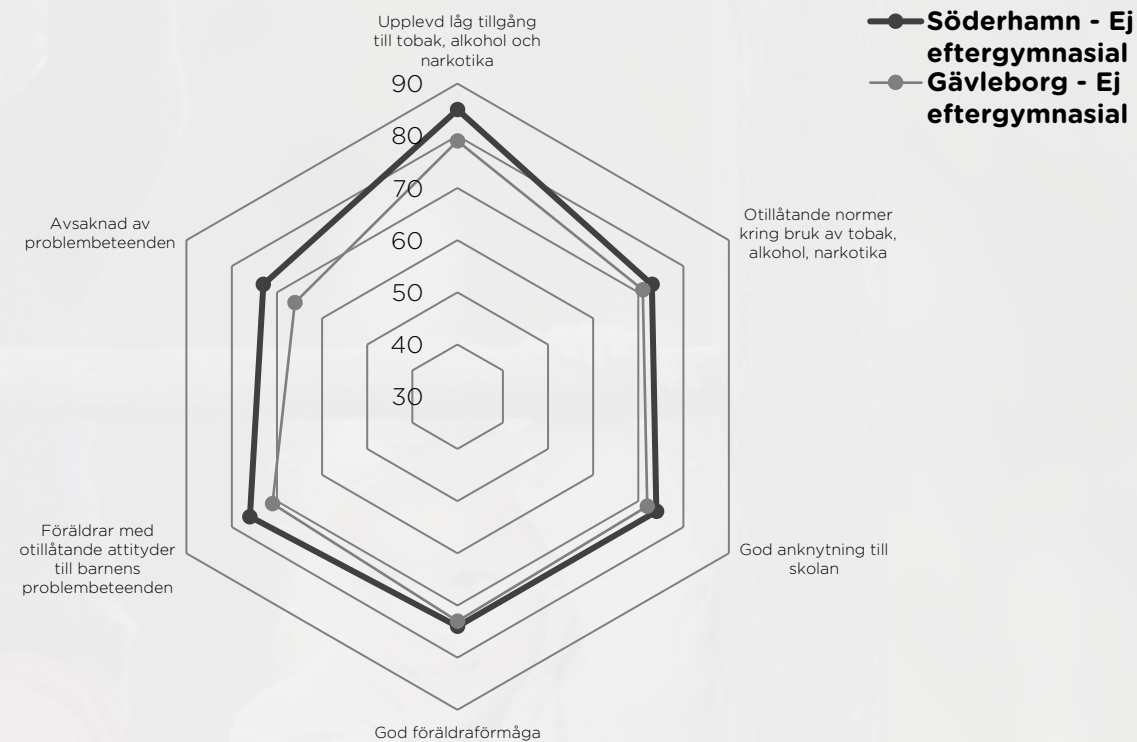
Upplevd låg tillgång till tobak, alkohol och narkotika

SAMMANFATTNING SÖDERHAMN 1 (KAPITEL 2)

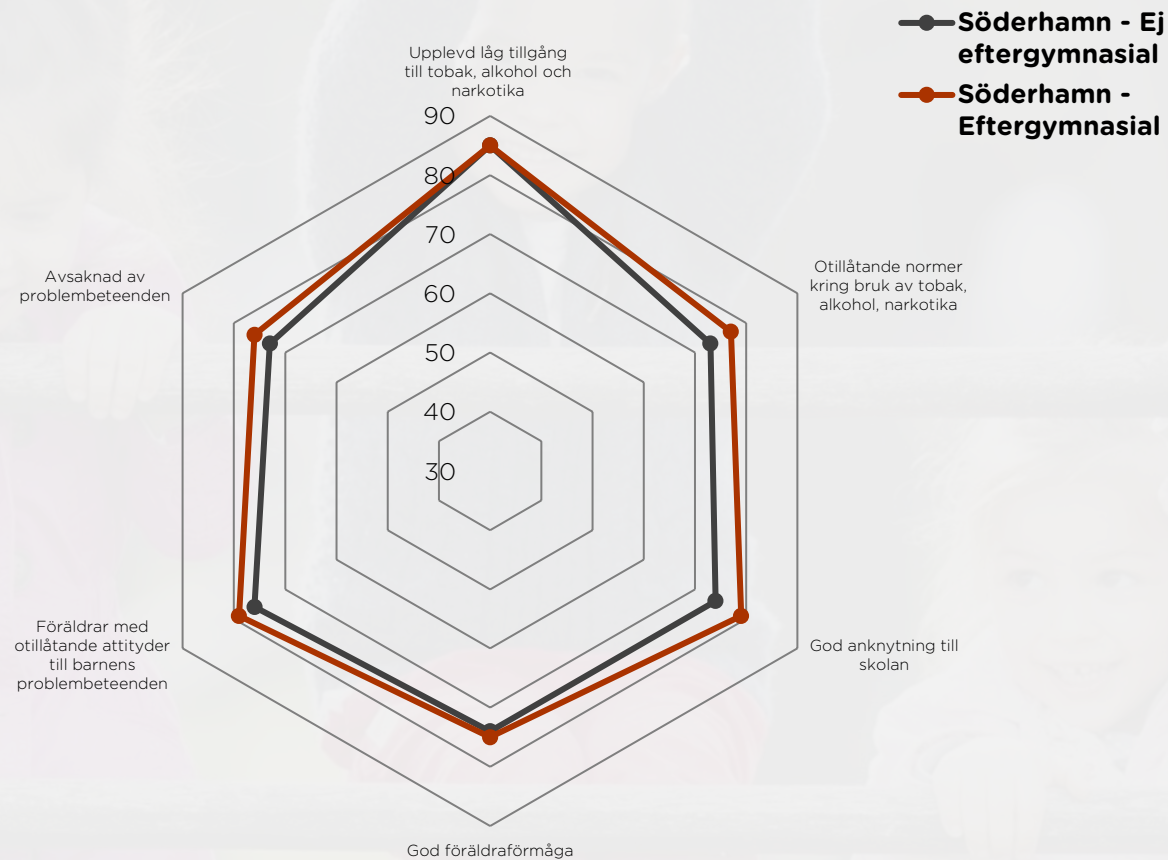

För samtliga 6 index är värdet för barn som har förälder med eftergymnasial bakgrund i Söderhamn, högre än för samma grups genomsnitt i Gävleborg. Värdet för denna grupp i Söderhamn är högre än i samtliga länets övriga kommuner inom uppväxtvillkoren *Otillåtande normer kring bruk av tobak, alkohol och narkotika*, *God anknytning till skolan* samt *Föräldrar med otillåtande attityder till barnens problembeteenden*.

För samtliga 6 index är värdet för barn som har inte har förälder med eftergymnasial bakgrund i Söderhamn, högre än för samma grups genomsnitt i Gävleborg. Värdet för denna grupp i Söderhamn är dock inte den högsta i Gävleborg sett till något av uppväxtvillkoren.

SAMMANFATTNING SÖDERHAMN 2 (KAPITEL 2)

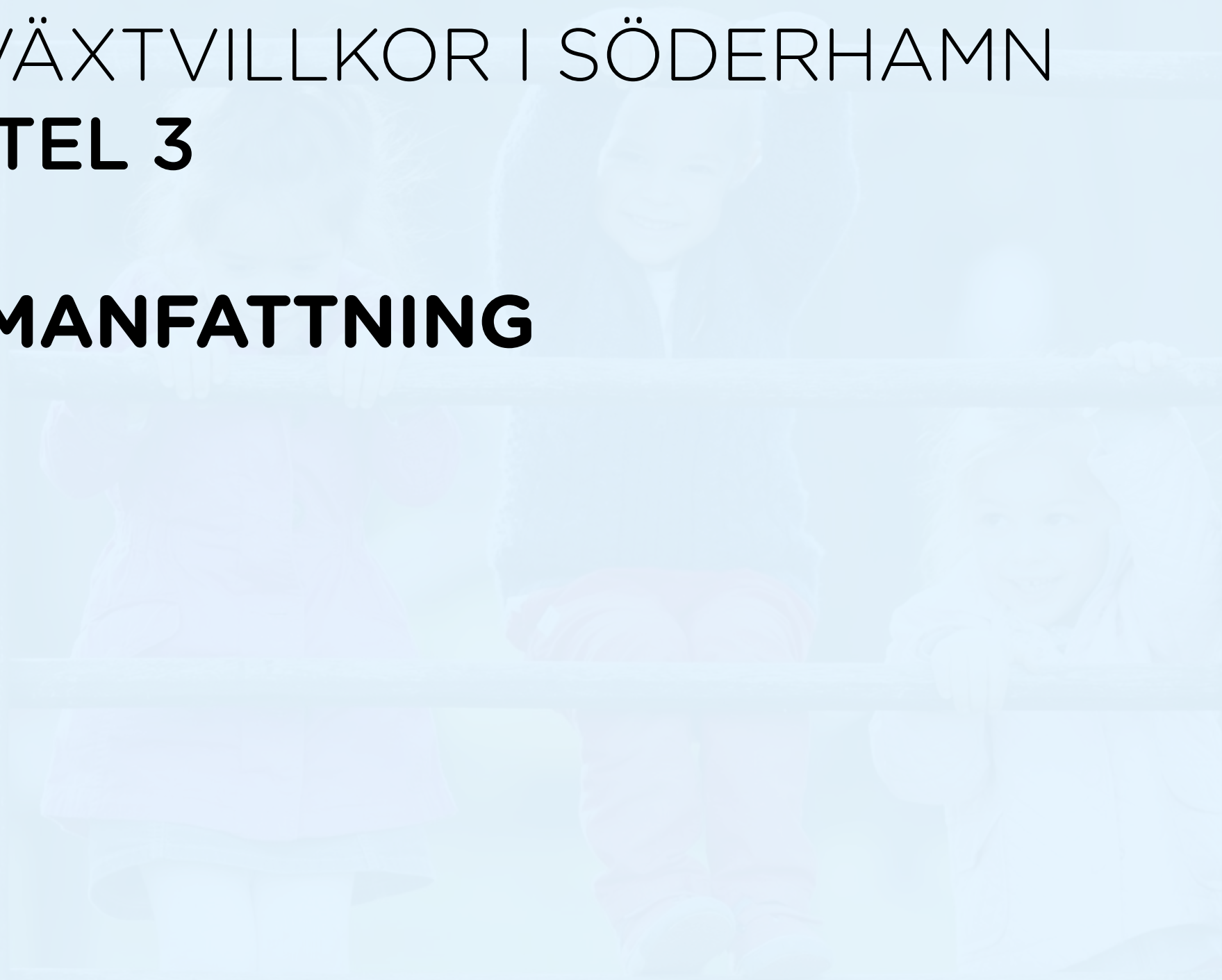

För 5 av 6 index i Söderhamn är värdet för barn som har föräldrar med eftergymnasial bakgrund högre än värdet än för barn som har inte har föräldrar med eftergymnasial bakgrund. Endast på uppväxtvillkoret *Upplevd låg tillgång till tobak, alkohol och narkotika* är värdet detsamma för båda grupper.

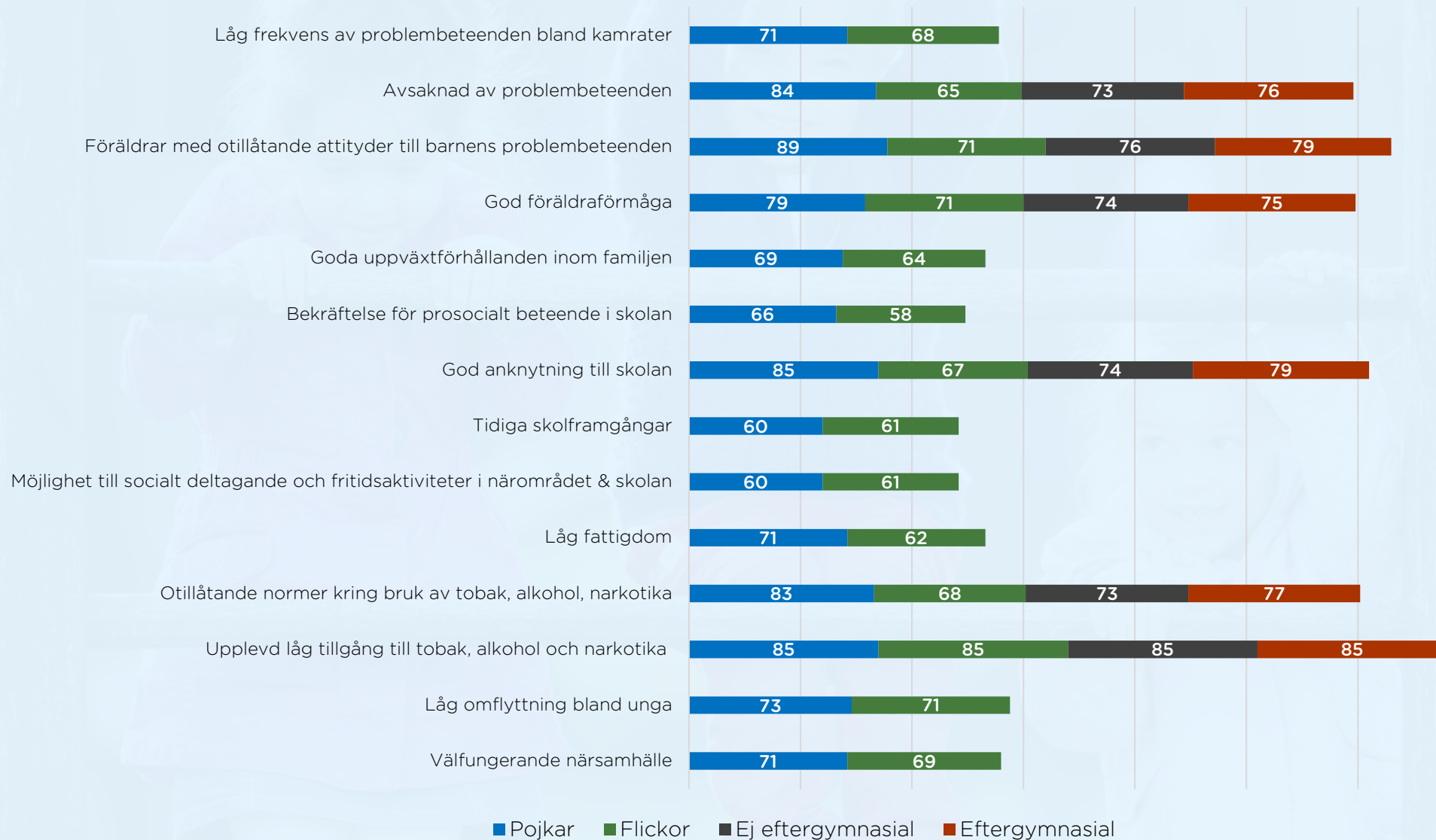
UPPVÄXTVILLKOR I SÖDERHAMN

KAPITEL 3

SAMMANFATTNING

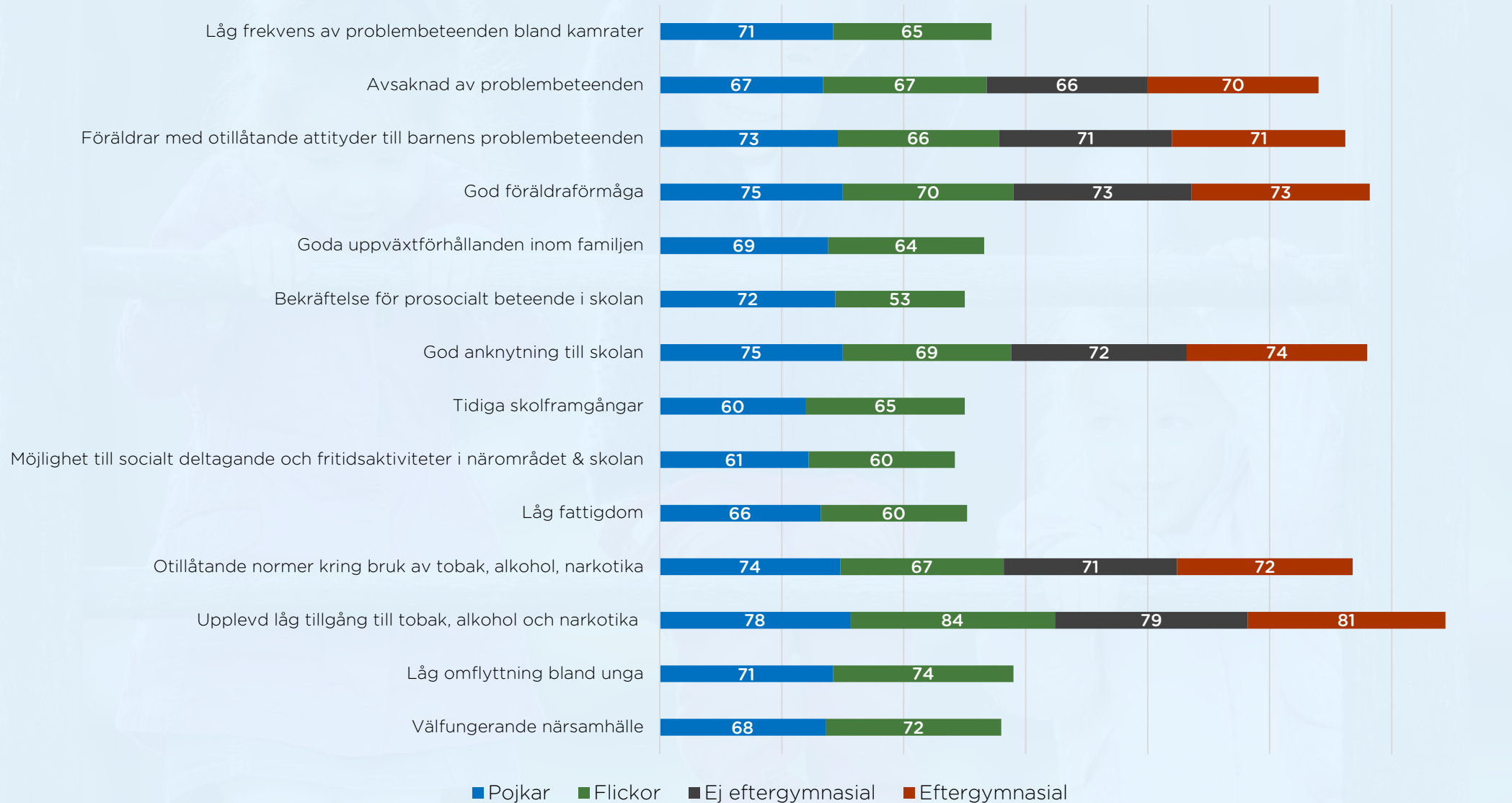

SAMMANFATTNING SÖDERHAMN (KAPITEL 3)

Notera att det bara är 6 uppväxtvillkor där skärningen på föräldrars utbildningsbakgrund tillämpas.

SAMMANFATTNING GÄVLEBORG

Notera att det bara är 6 uppväxtvillkor där skärningen på föräldrars utbildningsbakgrund tillämpas.